

Szív Ernő

EGYFLEKKESEK

A mintha tárca

Nem az, hogy így, hanem, hogy miért így is. Persze azért, na igen. Annyi mégis megengedhető – és ha az, akkor engedtesen is meg –, hogy azért Is. Am akkor ez nem hozzávetőleg van mondva, nem ennek vagy amannak a függvényében, és nem voltaképpen, ez az Is a Vagy közelebbi rokona, és a Talán unokatestvére! Mégse a rokonság megléte a perdöntő, hanem hogy ezzel az Is szócskával talán a legmesszebbre, ráadásul akárhogyan. Nem azt mondom, hogy a legboldogabban, ezt kijelenteni nincs bátorságom, hiányzik belőlem, úgymond, ama jó értelemben vett kivagyiság, ami a pokolban és a mennyországban is afféle jellemvonási hozadék lehetne, ha, szóval, ha lenne pokol és mennyország. Eddig eljutottunk. Nem mondom, hogy sok ez, hogy teljesítmény, még azt sem, hogy eredmény. De azt se dadogom, hogy kevés. Alakulhatott volna másképpen. Elegánsabban, finomabb szellemmel és erősebb szívvel, és talán bátrabban is lehetett volna. Az ember és az ő nagy Talán-ja! Megengedem, néme-lyeknek ez máris sok. Több, de minél is. Viszont mindenképpen elég is lehet. Vagy ha kevés is, akkor unalmas, színtelen és szagtalan, mint egy nő, akit nem tanított meg sírni a párja. Kérdőjelek kicsi hullái egy tragédia fenekén. Akárha az összes mármost, talán, hozzávetőleg, máskülönben és voltaképpen ama két drága betű, az I és a S betűk kö-zé, mint egy világnagy zsákba belegyűlne, s e zsákot valaki könnye-dén a szívedre vetné, na, te gyatra mondathordár, cipeljed e terhet a dobogó, püfögő, vért prüszögő piros állatkáddal. Hajrá! Örülj, hogy ezt csinálhatod! Ereszkedj térdre, támaszd az ég rettentő falá-nak a homlokod. Örülj, hogy vagy, és ha dideregsz a világvégéről ide-csattogó szélben, a Talán felöltőjét mindig magadra húzhatod. Ó meg – azaz tehát én, én, én – csinálja, tulajdonképpen ezt. Ezt csinál-ja. Nem azokat a – úgymond – nagy és terhes fogalmakat úszkáltatja maga körül, bálnaidomár módjára. Hanem ennyi vaggyal, ugyanal, miérttel és perszével megrakottan inkább. Jó ez neki, vajon? Vagyis

nekem, hát persze. Miért lenne az?! Vagyis ha jó, akkor az a jó, hogy egyáltalán nem jó. Nem bizony! De viszont lehetne az. Nahát, ez jó. Annnyira szeretném, ha ezt értenétek. Olyan ez, mintha kérdőjelgyermek közül fölállna egy, hunyorogna kicsit, sápadt homlokát megtörölné, s kibotladozna a világ harsogó, kiáltozó, megnyilatkozó mondatai közé, választana egyet, s csendesen mögé állna.

A szombati helyzet

Az alapvető elhatározásom az volt, hogy ezen a tágas szombati napon elmondom nektek, mi a helyzet. Mégsem mondom el. Majd elmondja az anyukátok, a szomszéd, a sarki rendőr. Én sajnos nem tehetem, csak egy példa, például. Elmondom, mi a helyzet, szerintem, másnak meg egészen más a helyzet, és ezért dühbe jön, csalódást érez, lemondja az újságot, öngyilkos lesz, izé. Én ezt nem akarom. Ezért csak azokról a dolgokról ejtek néhány visszafogott, ámde mégsem bátortalan szót, amelyek révén lehet következtetni arra nézvést, mi a helyzet. Újszaged egyik leggazdagabb kukatársasága a Pinty utcai kisboltja oldalánál található. Ez például egy komoly helyzet. Vagy. Éjszaka fölriadsz, nézed a másikat, már ha van neked másik, egy másik ember, és bámulod az arcát, hogyan alszik, a keze megremeg, mozdul egy pihe az ajka tövében, szusszan, talán szól is, visszafordul, te még mindig nézed, hát ez is a helyzet. Meghaltak a madarak a Somogyi-könyvtárnál, úgyis mondhatnám, helyzetben haltak meg, nekiszálltak a vakító üvegfalnak. A hó. A jég. A belvíz. A vízben úszó temető. Hogy fúj a szél, mintha soha nem akarná abbahagyni. Úgy fúj, hogy a testedben is löki, lökődí a szívedet, jól van, értitek ugye, ez is egy helyzet. Pénteken kitöltöttük a lottót, mert helyzet volt. Némelyek szerint a helyzet reménytelen, de nem komoly. Hülyeség. A helyzet mindig komoly, legfeljebb, csakhogypihentessük a lelket, néha nem vesszük komolyan. Úgy nevet, hogy közben jajgat is. Az is egy helyzet, hogy Baka Pistának nem itt van a sírja. Meg hogy Pataki Ferenc festőművész már látta az angyal talpát, legalábbis ezt mondja, és én hiszek neki. Vajon hányas lába lehet egy angyalnak. Százaz? Kétszázaz? Tizenkettes? És mennyi, istenem, mennyi helyzet van egy női ölbén, a vér, a méz, küretkanál! Nem

mondom el, mi a helyzet, mert a helyzet az, hogy mindenki helyzetben van. Ez a helyzet. És akkor ez éppen csak annyit jelent, hogy néha gyönyörű, néha meg elviselhetetlen. Szombat van. Vegyétek meg a sört, a kefirt, és az Úr legújabb szólólemezét, bányadalok az égből.

Milyen lesz a mennyország?

A mennyországban nem lesz ismerős, ott csak jók, rendesek és becsületesek lesznek. Csupa igazlelkű, megbízható ember. Erényes hölgyek és odaadó férfiak, kik mentesek a káros élvezetektől, a hiú gondolatoktól, a büntől. Milyen az, például, ha a mennyországban két nő találkozik?

– Olyan rosszul nézel ki, Erzsikém – így az egyik.

– Te meg vadul hízol, Marikám!

– Hogy ráncosodik a homlokod, Erzsikém!

– Mennyire nem illik ez a frizura, Marikám! – és egymásba karolva ringnak tova a mennyországi sétálóutcán, hol a kirakatokban ugyanazon ruha pompázik ugyanazon méreteken. A magyar mennyországban a legkiválóbb villányi és tokaji borokat palackozzák. Ha férfiak találkoznak, boldogan kezét ráznak, és nyomban beülnek egy mennyországi vendéglőbe. Elkortyolnak egy pohárka ötputtonyos aszút, majd kancsós málnaszörppel folytatják. A mennyországban nincsen pacal, pörkölt, egészben süített ökör, disznósajt és tepertő, viszont van zöldségreggeli, pirítós, főtt krumpli, banán. Az ostobák tudják magukról, hogy ostobák, a bölcsek szerények maradnak. A mennyországban van labdarúgó-bajnokság. De nincs bíró, mert senki sem szabálytalankodik, vagy ha mégis, hát rögvést önként jelzi. Súlyosabb vétség esetén a játékos magát állítja ki. A játék színvonalas, nincs lazulás, egyetlen játékos se csalja a játékot. Minden meccs döntetlenre végződik. A mennyországban nincs szerető, a feleség szerelmes a férjébe, és viszont, a szex iszonyatosan jó, úgy két-három, de inkább négyévente egyszer. A mennyországban nincs gyóntatófülke, végkielégítés, örömlány, vadászles, gyógyszertár, ellenőr, másnaposság, kritikus, védelmi fegyver, bank, hálapénz, temető, baleset, szűnyog, áradás, miniszterelnök. Az óvodákban nincs gondolkodószék, és minden kicsinek saját homokozója van. Az újsá-

gok mindennap ugyanazokkal a hírekkel jelennek meg, és minden hír igaz. A folyóiratok minden hónapban ugyanazokat a gyönyörű verseket és novellákat közlik, a festők egyetlen festményt festenek, amit minden évben kiállítanak, és díjra érdemesítenek egyszer. A mennyországban minden megvan, ami jó, szép, erényes, bölcs és helyénvaló. A mennyországban viszont egyvalami biztosan nincsen. Arról beszélek, aki az egészet megalkotta egy unalmas kozmikum vasárnap délután. Nincsen ott az Isten. Roppant egyszerű, miért. Semmi szükség nincsen rá.

Milyen lesz a pokol?

A pokolhoz tartozó legnagyobb tévhitek egyike, hogy az elkárhozott lelkeknek eme örökszabású büntetőtelepén dugig telt üstök rotyognak, bennük fűrtökben szenvednek a bűnösök, káromlók, paráznák, becstelened és hitehagyottak. Hát nem! A pokolban kék az ég, és ragyog a Nap, zöld a fű, és tavasz van a lányok lába között. A kárhozat színe kék, a szenvedés színe kék. A pokolban, persze, lesz Isten is. Sőt nem csak egy isten lesz, főistenek és alistenek, egy kicsit mindenki istennek hiszi majd magát. Ha sétálsz a fényes és virágládákkal telerakott pokoli utcákon, csak boldog és elégedett embert láatsz.

– Hé, csak egy boldogtalant akarok látni! – kiáltod, de nincs válsz. Kacagva siet el melletted egy úr. Mindjárt fölmászik a hídra, s megfogadva a boldog autósok tanácsát, boldogan veti magát az ég-kék Tiszába. A pokolban minden tökéletes lesz. Az a vezető áll a város élén, aki a legboldogabb, tehát a legrátermettebb. A közigazgatás perfekt lesz, a polgárok is elégedettek lesznek, a buszok nem késnek, és a lila hajnalokon vidám dudorászással szökdécselnek munkába az emberek. Boldogan lapogatják egymást, az álmaikról és a terveikről lelkendeznek a hajnali villamosokon. Lesz labdarúgó-bajnokság, és csodálatos lesz, mert feltalálták az olyan meccseket, amelyen mind a két csapat győz. Nem lesz kihagyott helyzet, elpattanó labda, ügyetlenkedés. A pokoli iskolákban nem lesz bukás, minden gyermek jeles értesítővel ugrándozik haza. A tanárnők is boldogok lesznek, és a hónap végén meghiúsítottan veszik át a fizetésüket. Ne feledjük a kórhá-

zakat! Boldog orvosok boldog betegeknek jelentik be a rosszindulatú daganat tényét. A pszichiátria fékevesztett röhögéstől lesz hangos. Az elfekvőben elfelejtett öregek haldoklanak elégedetten. A pokoli televízióban boldog hajléktalanok, búzatermesztők, vasmunkások és bankárok nyilatkoznak. Templom is lesz, természetesen, annál boldogabb helyet a pokolban nem is találni. Esetleg talán a börtönök. A szociális otthonok. A kocsmák és a kijózanítók. Mert azok is nagyon boldog helyek lesznek. A pokolban csak esténként támad átmeneti zavar, miután a polgárok ágyba mentek, s boldogan teljesítették házastársi kötelességeiket. Mert mielőtt lehunynák a szemüket, még maguk elé, a sötétbe merednek. Atyavilág! Csak nem könny csillog abban a tekintetben?!

– Csak még egyszer hibázhassak az életben!

– Hadd rontsak el valamit, drága Istenem! – mormogják maguk elé, hogy aztán másnap folytatódják a boldog és tökéletes, pokoli életük.

(Eső, 2002/2.)